

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

dictum graue plus custodire necessarium

Hoc est difficile magis & seruare necesse

In ista parte ostendit auctor quomodo confessor exhortari debet peccatores vt desistant peccata. & dicit q̄ confessor sepius debet ammouere homines confessos ne iterum cadant in peccata. Et si ceciderint iterum in peccata q̄ statim faciant confessionē. & q̄ ille qui amat debet vitare loca secreta. & q̄ ipse confessus impleat penitentiam sibi iniunctam. & vitet illa per que cadere posset in peccata. & seruet caute os. sensus. cor & renes. quia illa prona sunt ad peccandum. & ergo difficile est illa seruare. Sed est summe necessarium

Circa textum dubitañ

¶ Primo quid sit recidiuare

¶ Secundo vtrum confessor potest capere iuramentum vel votum a confitente ne recidiuet

¶ Tercio vtr̄ opa vna p̄us facta mortificent p̄ recidiuatōem

¶ Quarto vtrum bona opera prius facta reuiuiscant per penitentiam sequentem.

¶ Quinto quare amans debet cauere loca secreta

¶ Sexto quare os sensus & renes debent caute seruari

¶ Ad primum dubium responderetur q̄ recidiuare est iterum post confessionem in peccata statim cadere. & est valde horribile quia nocet multipliciter. Primo quia homo per peccatum secundario fit impotentior ad surgendum. Secundo quia culpa fit difficilior ad remittendum. Tercio q̄ deus fit difficilior ad placandum. Quarto quia diabolus fit difficilior ad expellendum. & de his omnibus possumus habere exemplum in vulnere prius sanato quod si iterato aperiat̄ tardius sanatur q̄ si ibi nunq̄ vulnus fuisset

¶ Ad sc̄m̄ respondet q̄ non est semper licitum capere iuramentū vel votum a confitente ne recidiuet. & hoc ideo vt euitemus p̄iculum. q̄ si recidiuaret post iuramentū vel votum dupliciter peccaret sc̄z recidiuado & voti infringendo. sunt tamen aliqui casus in quibus potest capi iuramentum a confitente q̄ non committat amplius talia sc̄z quando quis absoluitur ab excommunicatione. Item quando aliqs̄ fuit incendiarius. Item hereticus. Item existēs in nephando crimine

¶ Ad tertium responderetur q̄ dupliciter opus dicitur viuum. Vno modo quia efficitur a vita. & sic opus factum in charitate nunq̄ mortificatur. Alio modo quia efficit vitam. & hoc dupliciter. vel quo ad subiectum proprium & sic mortificatur. vel quo ad subiectum alienum. & sic mortificatur quia venit ad gloriam electorum

¶ Ad quartū r̄ndet q̄ opa bona facta in peccō mortali nūq̄ reuiuiscūt p̄ p̄niam sequentē. valent tamen ad tria. Vn̄. Que sub mortali bona fiunt dant bona terre. Et faciūt habile. minuūt tormenta gehenne. Sed bona opa mortificata p̄ recidiuationem p̄nt viuificari per penitentia sequentem

¶ ¶

sunt per gratiam superuenientem. Unde illa reuiuiscunt qui quondam uiuifuerunt
Uivere non possunt que mortua nata fuerunt

Ad quintum respondetur quod amans debet vitare loca secreta. quia loca
et tempora indicunt hominem sepius ad peccandum. et maxime ad luxu-
riam ut solet dici in his versibus

Si uerem vitare uelis loca tempora uita.

Nam locus et tempus pabula prestant ei

Ad sextum respondetur quod os ad duo deseruit. Primo scilicet quo ad sa-
porem ne homo peccet. ergo saporem et gustum debet caute custodire. Se-
cundo deseruit ad loquelam. Nam in multiloquio non deest peccatum.
Sensus etiam debent caute seruari. quia sunt porte corporis quibus pec-
cata possunt intrare et precipue uisus et auditus. et ergo caute debet serua-
ri. pectus etiam debet seruari. scilicet pro peccatis cordis. Renes etiam de-
bent seruari pro luxuria que ex ipsis oritur. Renes luxurie sunt sedes ac
alimenta.

.i. iudex extrinsecus aliquas inhietur

Ut foris iudex per personas prohibetur

.i. conuertere suum dans medicinam narrare prohibetur

Plectere iudicium medicus variare uitatur

.i. confessor propter odium puidetur propter amorem

Sic anime iudex odio caueat uel amore

peccatores penitentia grauare id est mitigare

Offensolus penis onerare uel alleuiare

sancte consuetudines antiquorum traditioes confessor imitet

Ecclesie mores uel patrum scripta sequetur

id est caritas penitentia ad caritatem peccati

Sitque modus pene iuxta moderamina culpe

modus facilior grauior

Et tanto leuior quanto contritio maior

sanant diuersa medela aliquod

Ut medici curant vario medicamine corpus

demonstrent infirmitates scilicet illarum inflammatioem cutis

Ut curant febres ut uulnus sive tumorem

peccatrici diuersas exigunt remedia.

Sic anime varias egre poscunt medicinas

In ista parte auctor comparat confessorem ad iudicem secularem et ad
medicum. Et diuiditur. Nam primo patet quod dictum est. secundo ostendit
specialiter et comparat confessorem ad medicum. ibi. Ut medici curant
Dicit primo sic. quod sicut iudex extrinsecus non debet plectere iudicium pro-
pter personas. nec medicus variare debet medicinam propter personas.
Sic etiam iudex uel medicus anime. id est confessor non debet confessis al-